

komisija za ugotavljanje nadomestila, ki jo imenuje upravni organ okrajnega ljudskega odbora, pristojen za finančne posle. Proti odloku komisije ni mogoče vložiti pritožbe, niti ni mogoče proti njemu vložiti upravne tožbe, toda tako prejšnji lastnik ekspropriirane nepremičnine kakor tudi uživalec ekspropriacije lahko predložita okrajnemu nepravdnemu sodišču zahtevo, da ugotovi sodišče višino nadomestila.

Novi zakon vsebuje zelo obdelane določbe o višini nadomestila za ekspropriirane nepremičnine. Za kmetijsko zemljišče predpisuje višino nadomestila vsako leto vnaprej okrajni ljudski odbor, in to v mejah med petkratnim in desetkratnim enoletnim katastrskim dohodkom. Za industrijske kulture, tople grede, vrtove in za gozd pripada lastniku posebno nadomestilo. Za gradbeno zemljišče pripada lastniku nadomestilo po tarifi, ki jo sprejema okrajni ljudski odbor ob soglasju republiškega izvršnega sveta. Če stoji na zemljišču zgradba, pripada lastniku razen nadomestila za zemljišče tudi pravica do nadomestila v višini vrednosti materiala, če pa želi zgradbo sam porušiti in odpeljati material, ima pravico do nadomestila za stroške rušenja zgradbe.

Nadomestilo za ekspropriirano nepremičnino se izplača v denarju, in to hkrati v celem znesku, če ni višji od milijona dinarjev, če pa je znesek nadomestila višji, se lahko z odlokom o nadomestilu za presežek preko te vsote določi izplačilo v obrokih.

V novem zakonu je še reguliran tudi administrativni prenos zemljišča v družbeni lastnini med politično teritorialnimi enotami in gospodarskimi organizacijami. Kot popolnoma novo ustanovo uvaja zakon v naš pravni sistem javno prodajo zemljišča v zasebni lastnini na zahtevo osebe, ki želi zgraditi majhno stanovanjsko hišo, pa nima lastnega zemljišča za zgraditev takega zemljišča. Posebna pozornost je posvečena v zakonu o ekspropriacijah potrebam stanovanjske graditve.

B. P.

Obdelovanje zapuščenega zemljišča

Zvezna ljudska skupščina je sprejela zakon, ki dopolnjuje in spreminja zakon o obdelovanju zapuščenega zemljišča. Po tem zakonu bo obdelovalna zemlja, ki ne bo obdelana po lokalnih običajih niti ne bo v prahi, začasno odvzeta njenemu lastniku ali uživalcu in prepuščena v obdelavo drugemu uživalcu. Lastnik ali prejšnji uživalec zapuščenega zemljišča nima pravice do odškodnine za odstopitev v uživanje drugemu uživalcu zapuščenega zemljišča, razen kadar ne obdeluje zemlje zaradi starosti, telesne nesposobnosti in podobno. Sredstva, ki jih bodo dobili z odškodnino za uživanje zapuščenih (oziroma neobdelanih zemljišč) površin, bodo vložili v investicijski sklad občine, na katere ozemlju je zapuščeno zemljišče. Zakon določa tudi ukrepe za zaščito kmetijskih proizvajalcev pred kakršno koli samovoljo in predpisuje postopek in pravice do pritožbe.

S sprejetjem tega zakona bomo vplivali na zmanjšanje obdelovalnih površin, ki so ostale iz nairazličnejših vzrokov neobdelane daljše časovno razdobje (v letu 1955 je bilo po statističnih podatkih neobdelanih površin 420.000 ha ali 5,7 odstotka skupne setvene površine, kar predstavlja

izgubo dohodkov v povprečno rodovitnem letu v višini 8,4 milijarde din). Zakon o zemlji, ki ga zvezni organi že izdelujejo, pa bo dal problemu zemlje kot pogoju dela popolnejšo rešitev.

Nadomestila namesto plač na osnovi socialnega zavarovanja

Zvezni izvršni svet je sprejel odlok o ugotavljanju višine nadomestila namesto plače na osnovi zdravstvenega zavarovanja v zvezi z zvišanjem plač delavcev in uslužbencev. S tem odlokom je določeno, da bodo dobili zavarovanci, ki so bili 1. januarja leta 1957 začasno nesposobni za delo nadomestilo namesto plače ali tarifne postavke. Zavarovancem, ki postanejo začasno nesposobni v času med 1. januarjem in 31. marcem leta 1957, bo nadomestilo določeno po plači z dne 31. decembra leta 1956 in povečano za ustrezajoči odstotek povišanja plač.

S tem odlokom so bili usklajeni predpisi o nadomestilu namesto plače na osnovi zdravstvenega zavarovanja z novim položajem, ki je nastal zaradi povečanja plač delavcem in uslužbencem.

Razpolaganje s sklodom regresov in dotacij

Z odlokom o spremembi odloka o razpolaganju s sklodom regresov in dotacij, ki ga je sprejel zvezni izvršni svet, je določeno, da plačuje sredstva sklada, ki so namenjena za regres v gospodarstvu Narodna banka. Način in postopek izplačila regresa bo po tem odloku ugotavljal državni sekretar za finance v soglasju z državnim sekretariatom ali z državnim sekretariatom zveznega izvršnega sveta, v katerega področje spada gospodarska veja, iz katere se proizvođa ali usluga prodaja z nadomestilom (regresom) v mejah določb zveznega družbenega plana.

S tem odlokom se prenos pristojnosti glede ugotovitve višine, načina in postopka izplačila regresa ne omejuje izključno na leto 1957, kakor je bilo to lani za leto 1956, temveč ima ta prenos trajnejši značaj.

Uporaba sredstev iz presežkov socialnega zavarovanja

Z odlokom o uporabi sredstev iz presežkov ostvarjenih pri zveznem zavodu za socialno zavarovanje je zvezni izvršni svet sklenil, da iz sredstev presežkov dohodkov nad izdatki, ki so bila realizirana v letu 1955 in 1956, izloči znesek 400 milijonov dinarjev za pospeševanje zdravstvene zaščite zavarovancev. Podrobnejši program uporabe teh sredstev bo določil izvršni odbor skupščine zveznega zavoda za socialno zavarovanje, ki predlaga naj bi ta sredstva uporabili za zgraditev inštituta za virusna obolenja.

Zvezni center za izobraževanje vodilnih kadrov v gospodarstvu

Zvezni izvršni svet je sprejel odlok o ustanovitvi zveznega centra za izobražbo vodilnih kadrov v gospodarstvu. Naloga tega centra, ki je v Zagrebu, je sistematično izobraževati vodje gospodarskih organizacij vseh gospodarskih vej v metodah in tehniki vodenja.

V zvezi s povišanjem delovne storilnosti se je že dolgo vsiljevala potreba, da

bi vodilnemu kadru v gospodarstvu ni dala možnost, da bi se izpopolnil v metodah in tehniki vodenja. Zato smo po Mednarodni organizaciji dela poslali v tujino več gospodarskih vodij, v državi pa so bili seminarji, v katerih so predavali inozemski strokovnjaki. Pod pritiskom stvarnih potreb in v skladu s sporazumom med zveznim izvršnim svetom in Mednarodno organizacijo dela je bil v Zagrebu že leta 1955 ustanovljen zvezni center za izobražbo vodilnih kadrov v gospodarstvu, ki že leto dni uspešno dela, da bi sistematično strokovno izobrazil in usposobil vodilne kadre v gospodarstvu s stališča povečanja delovne produktivnosti.

S tem odlokom je bilo samo legalizirano stanje in delo te koristne institucije.

Uvoz in prodaja potniških motornih vozil

Na svoji zadnji seji je zvezni izvršni svet sprejel uredbo o uvozu in prodaji potniških avtomobilov in motociklov in ustrezajoče spremembe v tarifi davka na promet, s katerimi so odpravljeni dosedanja uvozni koeficienti za te predmete, namesto njih pa uvajajo carine in prometni davek.

V letu 1957 bodo uvozili določeno število motornih vozil iz sredstev, ki so določena za nakup blaga za široko potrošnjo tako, da bodo lahko ta vozila kupile tudi zasebne osebe. Možnosti domačega tržišča in razpoložljive količine teh vozil kažejo, da se v prihodnjih letih lahko formira prodajna cena uvoženih vozil, ki so namenjena široki potrošnji, nekje na ravni prodajne cene naših proizvajalcev podobnih vozil upoštevajoč tudi njihovo zaščito.

Po tej uredbi so določene carinske stopnje 40 % imozemske nakupne cene za avtomobile s prostornino motorja do 1500 kubičnih centimetrov, 80 % pa za avtomobile 1500 do 2000 kubičnih centimetrov. Avtomobile s prostornino motorjev nad 2000 kubičnih centimetrov bomo uvozili samo izjemno in s posebno odobritvijo sekretarja za promet in zveze zveznega izvršnega sveta. Carinska stopnja bo za vse motocikle znašala 40 % nakupne cene, v kar bodo kakor pri avtomobilih vračunali vse stroške do jugoslovanske meje. Razen tega je bil uveden prometni davek na avtomobile v znesku 25 do 50 odstotkov, za motocikle pa 35 do 56 odstotkov njihove cene. Uvedli so prav tako prometni davek na rezervne dele teh vozil v višini 10 %.

Ker je uvoz vozil iz sredstev, ki so določena za nakup blaga široke potrošnje, namenjen predvsem kritju potreb zasebnih oseb, so v uredbi določene omejitve nakupa teh vozil po gospodarskih, družbenih in združnih organizacijah in državnih organih. Te ustanove in organizacije bodo morale ob nakupu teh vozil plačati prometni davek stopnje 200 % nakupne cene.

Zasebne osebe, ki kupijo v inozemstvu potniške avtomobile in motocikle za svojo osebno uporabo s svojimi prihranki tujih valut, ki so jih pridobile z veljavnimi predpisi, so osvobodene plačila carin in prometnega davka. Zasebne osebe, ki dobijo iz inozemstva v dar potniška motorna vozila, spet samo za osebno uporabo, bodo plačale samo carino.